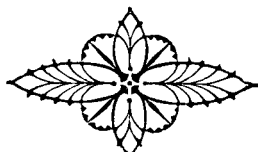

VERSLAG

VAN DE VERRICHTINGEN DER
Dr. A. KUYPERSTICHTING
GEDURENDE 1936

BIJLAGE VAN
ANTIREVOLUTIONAIRE STAATKUNDE
ORGAAN VAN DE
Dr. ABRAHAM KUYPERSTICHTING

UITGAVE VAN J. H. KOK N.V. TE KAMPEN — 1937

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY DEPARTMENT

PHILOSOPHY 101

LECTURE NOTES

BY [Name]

DATE

CHAPTER 1

INTRODUCTION

THE PHILOSOPHER'S TOOLBOX

LOGIC AND ARGUMENT

PROPOSITIONAL LOGIC

QUANTIFICATION

THE LANGUAGE OF LOGIC

CONCLUSION

VERSLAG VAN DE VERRICHTINGEN DER Dr. A. KUYPERSTICHTING GEDURENDE 1936.

Wanneer men in het jaar 1922 — het jaar, waarin de Dr. A. Kuypers-
stichting een begin met hare werkzaamheden maakte — meetelt, werd
aan het einde van 1936 een periode van vijftien jaar afgesloten. Dit feit
is voor ons aanleiding om een — zij het ook beknopte — terugblik op
dit eerste stuk van de geschiedenis der Stichting te werpen. En dan
mogen we dit doen met ootmoedigen dank voor 's Heeren hulp en zegen,
waardoor Hij de poging der oprichters met succes bekroonde en den
arbeid van het Bestuur en van allen, die hun krachten en gaven ten
dienste van de Stichting stelden, ondersteunde.

Vijftien jaar lang heeft de Dr. A. Kuypersstichting de taak, waartoe
zij werd in het leven geroepen, verricht.

Zij heeft dit gedaan zonder luidruchtigheid, zonder een reclamezucht,
strekking om in bijzondere mate de aandacht op zichzelf te vestigen,
doch in de overtuiging, dat zij een dienende taak had te verrichten,
een taak in 's Heeren dienst en tevens in het belang van land en volk,
inzonderheid in het belang van de versterking van den invloed van de
antirevolutionaire beginselen in en buiten de antirevolutionaire richting
in ons volksleven.

En juist daardoor heeft zij zich geleidelijk een plaats weten te ver-
overen, waarvan de beteekenis niet slechts door den engeren kring van
geestverwanten, doch ook door zeer velen buiten dien kring erkend wordt.

In 1922 was het niet de Dr. A. Kuypersstichting, doch het z.g. Millioen-
fonds, waarop de aandacht van velen gevestigd was. En gelukkig! Want
dit Millioenfonds is — daargelaten nog de steun, welke het in den loop
der jaren geboden heeft aan de stichting van christelijke scholen —
het middel geweest om een finantiëel fundament aan den arbeid der
Kuypersstichting ten grondslag te leggen, waarvan de onmisbaarheid in
latere jaren wellicht nog meer dan destijds werd gevoeld.

Naar gelang echter de jaren voortschreden, verflauwde de belang-
stelling voor dit fonds. Het Millioenplan was voltooid en het fonds was
gevormd. Doch terwijl het fonds zelf allengs in de schaduw kwam te
liggen, viel het licht meer en meer op de Dr. A. Kuypersstichting en
haren arbeid, gelijk trouwens ook door de ontwerpers van het Millioen-
plan was bedoeld.

De taak der Dr. A. Kuiperstichting heeft zich van het begin af gesplitst in een drietal onderdeelen, t.w. den wetenschappelijken arbeid; den arbeid van meer praktischen aard ter voorlichting en advies; en den propagandistischen arbeid.

Bevordering van wetenschappelijken arbeid op het terrein van wijsbegeerte, geschiedenis, recht, staat en economie op den grondslag der antirevolutionaire beginselen was van het begin af een van de doeleinden der Dr. A. Kuiperstichting.

In de afgelopen vijftien jaren werd daartoe niet alleen een uitgebreide bibliotheek gesticht, onderhouden, uitgebreid en voor wetenschappelijke studiën beschikbaar gesteld; maar meer rechtstreeks werd door het verstrekken van studieopdrachten, het verleenen van studietoelagen en behulpzaam zijn bij wetenschappelijke onderzoekingen in tal van gevallen wetenschappelijke studie mogelijk gemaakt of gesteund.

Voorts verschenen er tal van belangrijke geschriften onder auspiciën of met medewerking van de Dr. A. Kuiperstichting, waarvan hier met name het groote werk „Schrift en Historie”, ter herdenking van het vijftigjarig bestaan der Antirevolutionaire Partij, met eere mag worden genoemd.

Het aantal adviezen, rapporten en andere nota's en brieven, tezamen vormend het meer praktisch deel van de werkzaamheden, klom van jaar tot jaar. Vooral met betrekking tot de gemeentepolitiek wist het bureau der Dr. A. Kuiperstichting hier te voorzien in een (niet alleen door de oprichters der Stichting, maar ook reeds door wijlen Dr. A. KUYPER zelf gevoelde) leemte. En het is dan ook niet te verwonderen, dat met name dit deel van de taak der Stichting veel waardeering, zelfs ook buiten de antirevolutionaire kringen, gevonden heeft.

Het aantal nota's en rapporten, welke in den loop der jaren werden samengesteld, bedroeg na aftrek van hetgeen gepubliceerd of als verouderd werd ingetrokken ruim honderd en vijftig. Het aantal adviezen en voorlichtingsbrieven steeg tot 469 gedurende het afgelopen jaar.

Van groote beteekenis was ook de propagandistische arbeid. Zulks niet zoozeer vanwege het vrij groot aantal van de door de Dr. A. Kuiperstichting uitgegeven propagandageschriften en -geschriftjes en vanwege den financiëlen steun door de Dr. A. Kuiperstichting verstrekt aan het Centraal Comité van Antirevolutionaire Kiesverenigingen en aan de plaatselijke pers in het belang der propaganda, maar vooral ook met het oog op de indirecte propaganda door leatuurverstreking aan degenen, die deze leatuur voor het geven van voorlichting in eigen kring noodig hadden. Het aantal van deze leatuur-dossiers is nog altijd stijgende en klom in 1936 tot 2296. En wellicht is geen enkele andere propagandistische arbeid op den duur meer vruchtdragend dan deze weinig opgemerkte doch niettemin door velen ten zeerste gewaardeerde indirecte propaganda.

Ook in het jaar 1936 is op deze wijze het werk der Dr. A. Kuypers-
stichting weer voortgezet.

Ofschoon de internationale verhoudingen bijna onafgebroken de aandacht van het publiek trokken, onderging de arbeid der Stichting daarvan geen bijzonderen invloed. En schokkende gebeurtenissen op nationaal terrein bleven achterwege. Derhalve zal men in de straks te verstrekken cijfers geen belangrijke verschuivingen in de richting van een bepaald onderwerp of een bepaalde quaestie aantreffen.

Betreffende de data en facta gedurende 1936 mogen wij nu onderstaand overzicht laten volgen.

Bestuur:

Door het Centraal Comité van Antirevolutionaire Kiesverenigingen werd in de vacature, ontstaan door het overlijden van Zijne Excellentie A. W. F. IDENBURG, benoemd Dr. A. A. L. RUTGERS. De Raad van Beheer koos den heer RUTGERS tot lid van het Dagelijksch Bestuur.

Opnieuw ontviel aan den Raad van Beheer een zijner leden door het overlijden van Dr. J. J. CROLES, die van de oprichting der Stichting af namens den Kieskring Leeuwarden in dien Raad had zitting gehad en tevens deel had uitgemaakt van het Dagelijksch Bestuur. De vergadering van den Raad van Beheer van 30 November 1936 heeft bij monde van den voorzitter met dankbaarheid herdacht zijn langdurigen en omvangrijken arbeid ten bate der Antirevolutionaire Partij en van de beginselen der partij, inzonderheid in de Provincie Friesland.

In de vacature in het Dagelijksch Bestuur, ontstaan door dit overlijden, werd gekozen de heer Mr. A. BRUCH, lid van den Raad van Beheer. Door den Kieskring Leeuwarden werd als lid van den Raad van Beheer in de plaats van den heer CROLES benoemd de heer C. VAN RAAJ.

De samenstelling van laatstgenoemd College was aan het einde van 1936 derhalve als volgt:

Dr. H. COLIJN, voorzitter en de heer J. J. C. VAN DIJK, penningmeester, beiden benoemd door de Deputatenvergadering, Mr. J. TERPSTRA, secretaris, Ds. M. VAN GRIEKEN, Ds. S. VAN DE MOLEN, Dr. A. A. L. RUTGERS en Prof. Dr. J. SEVERIJN, allen benoemd door het Centraal Comité; voorts de vertegenwoordigers der Kieskringen, de heeren: J. VAN ANDEL, 's Gravenhage, A. BAX GZN., Tilburg, Jhr. J. BEELAERTS VAN BLOKLAND, Arnhem, Dr. E. J. BEENS, Nijmegen, J. BOS KZN., Groningen, H. BOTTERWEG, Utrecht, Mr. Dr. J. L. BOUMA, Assen, Mr. P. E. BRIËT, Leiden, Mr. A. BRUCH, Haarlem, J. DEUTEKOM, Amsterdam, J. TH. GOVERTS, Zwolle, L. HARMS, Den Helder, J. A. J. JANSSEN MANESCHIJN, Dordrecht, H. J. VAN LONKHUYZEN, Limburg, G. VAN DER PUTTE, Zeeland, C. VAN RAAJ, Friesland, J. SCHOUTEN, Rotterdam en J. G. SCHOUTEN, 's Hertogenbosch.

In verband met de kamerverkiezingen van 1937 zullen ingevolge art. 7 van de Statuten der Dr. A. Kuypersstichting de leden van den Raad van

Beheer op 1 September van dat jaar aftreden. Derhalve zullen de verschillende lichamen, aan wie volgens de statuten de benoeming van één of meer leden is opgedragen, zoo spoedig mogelijk voorzien in de vacatures, welke alsdan zullen ontstaan 1).

Localiteit:

De beide gebouwen der Dr. A. Kuyperstichting zijn thans nagenoeg geheel in gebruik.

Het bureau der Dr. A. Kuyperstichting is gevestigd in het perceel Dr. Kuyperstraat 5. In dit perceel bevinden zich ook de leeszaal, de vergaderzalen en de woning van den concierge, benevens een gedeelte van de bibliotheek.

De Bibliotheek is in hoofdzaak ondergebracht in het daarnaast gelegen perceel, waarvan ook twee lokalen ten dienste staan van het bureau der Stichting.

Voorts is in dit perceel gevestigd het bureau van het Centraal Comité van Antirevolutionaire Kiesvereeningen, terwijl voorts sinds kort vijf lokalen en eenige zolderruimte verhuurd zijn aan de Christelijke Werkgeversvereniging 2) en den Christelijken Middenstandsbond, die daar kantoor houden.

De communicatie tusschen beide perceelen betreft uiteraard slechts de perceelsgedeelten, welke door de Dr. A. Kuyperstichting zelf wordt gebruikt.

Centraal Bureau.

Personeel:

Jhr. H. VAN DE POLL legde aan het eind van 1936 zijn functie van bibliothecaris neer wegens den door hem bereikten leeftijd. Hem werd eervol ontslag verleend. In zijn plaats werd tot bibliothecaris, tevens chef van het bureau, benoemd de heer Mr. H. VAN ANDEL.

Mejuffrouw L. H. KRÜGER, die tot dusver den penningmeester gedurende een gedeelte van den dag als secretaresse assisteerde, werd tegen het einde van het jaar verbonden aan het bureau der Dr. A. Kuyperstichting en is nu, voor zoover het fiscaat haar hulp niet behoeft, als assistente in de bibliotheek der Dr. A. Kuyperstichting werkzaam.

De personeelsbezetting was overigens als volgt: Dr. J. W. NOTEBOOM, directeur, Dr. C. BEEKENKAMP, assistent, Mej. W. A. DIJK, Mej. J. A. DE JONG en Mej. H. J. STEVENS, stenotypistes, T. DOEDENS, huisbewaarder en P. SNABEL, jongste bediende.

1) Dit is inmiddels reeds geschied door de Deputatenvergadering van 9 April jl. voor wat betreft den voorzitter en penningmeester.

2) Deze organisatie heet sinds kort Verbond van Prot. Christelijke Werkgevers in Nederland.

Bibliotheek en Archief.

In den loop van het jaar 1936 werden een groot aantal boeken, speciaal de oudere geschriften, behoorende tot dat deel der bibliotheek, hetwelk afkomstig is uit de boekerij van Dr. A. KUYPER, voorzien van nieuwe banden of bandomslagen, teneinde verval te voorkomen. Daarbij werd uiteraard rekening gehouden met de meer of mindere actueele betekenis van elk geschrift en het meer of minder intensief gebruik, zoodat onnoodige uitgaven voor bindwerk vermeden zijn, terwijl toch het onderhoud alleszins behoorlijk is.

De restauratie van het Kuypersarchief werd nog niet ter hand genomen. Wel werd te dier zake met de beheerders van het archief overleg gepleegd. Doch dit overleg leverde geen resultaat op.

Intusschen blijft deze zaak urgent.

Vooreerst omdat voldoende waarborg ontbreekt tegen het verloren gaan en te niet gaan van brieven en andere stukken. Wenschelijk ware, dat niet alleen nader voorzien wordt in de opberging der brieven, doch bovendien dat door het samenstellen van een analytisch register het raadplegen van het archief wordt vergemakkelijkt en het doorzoeken van de diverse dossiers zooveel mogelijk wordt beperkt.

Voorts zou het toejuicing verdienen, indien maatregelen werden getroffen tot het opsporen en copieeren van brieven van Dr. A. KUYPER, welke zich in particuliere en officieele verzamelingen bevinden en toevoeging van die brieven of afschriften aan het archief. Want, gelijk bekend is, ontbreken de afschriften van Dr. KUYPER's brieven thans nagenoeg geheel. En naar gelang de tijd voortschrijdt en de generatie, welke met Dr. KUYPER gecorrespondeerd heeft, verdwijnt, zal het steeds moeilijker worden om in deze richting vruchtbaar werk te doen.

Wat aangaat het archief van het bureau der Dr. A. Kuypersstichting melden we, dat een begin werd gemaakt met het vormen van dossiers, bevattende de correspondentie met de verschillende personen, die met de Stichting in relatie treden.

Tot dusver werd deze correspondentie in chronologische volgorde bewaard, terwijl daarnevens dossiers werden aangehouden betreffende de onderwerpen, vermeld op de systematische onderwerpenlijst, welke aan de geheele organisatie van het bureau — met uitzondering van het gemeentearchief — ten grondslag ligt.

Herhaaldelijk werd echter in de praktijk een leemte gevoeld, n.l. wanneer vroegere correspondentie met een bepaald persoon moest worden opgespoord. Gewoonlijk bleek dit een tijdroovende bezigheid.

Door het vormen van persoonsdossiers wordt nu geleidelijk in deze leemte voorzien, terwijl men door middel van dergelijke dossiers ook gemakkelijker een overzicht krijgt van de persoonlijke en locale omstandigheden van een bepaald aanvrager. Het behoeft geen betoog, dat dit niet alleen met het oog op het verstrekken van adviezen, maar ook bij het behandelen van lecturaanvragen van groot belang kan zijn.

Als gewoonlijk werden ook dit jaar een aantal boekwerken aangeschaft en in de boekerij opgenomen, terwijl de bibliotheek verder uitbreiding onderging door toevoeging van de verschillende jaargangen van periodieken en gratis toegezonden geschriften. Aangeschaft werden in totaal 423 grootere en kleinere geschriften, waarvan het aantal verdeeld over de verschillende rubrieken als volgt is: Politiek Nederland 11, idem Buitenland 16, internationale politiek 1, internationaal recht 3, koloniën 10, staatsrecht en administratief recht 15, staatkunde (algemeen, staats- en rechtsleer) 21, partijwezen 14, gemeentepolitiek en gemeenterecht 2, economie en statistiek 40, muntwezen, devaluatie, muntdepreciatie e.d. 8, financiën 2, radio en verkeer 3, sociale aangelegenheden 28, bedrijfsorganisatie, ordening e. d. 4, geschiedenis 28, biografie 15, burgerlijk recht 1, strafrecht 1, hygiëne 1, onderwijs, opvoeding en jeugdbeweging 10, kerkelijke en godsdienstige aangelegenheden 17, jaarboeken en verzamelingen 29, koninklijk huis 5, ethiek 9, sociologie 4, psychologie 2, calvinisme 4, politie 1, volkenkunde 2, bevolkingsvraagstuk 4, nationalisme 3, wijsbegeerte 3, defensie 4, journalistiek 1 en vrouwenquaestie 1.

Lectuurverstreking.

Zoals we boven reeds opmerkten, nam de uitzending van lektuur-dossiers ook gedurende 1936 toe. Het aantal dossiers steeg tot 2296 (vorig jaar 2183).

Uit het volgend overzicht blijkt, welke de belangrijkste onderwerpen zijn, waarover lektuur werd verschaft; voor zoover mogelijk, plaatsen we achter het cijfer voor 1936 het overeenkomstige cijfer van het voorgaande jaar: a.r. partij en a.r. politiek 175 (92); gemeentepolitiek en gemeenterecht 21 (50); kerkelijke aangelegenheden 33 (71); biografie 37 (35); N.S.B. enz. 101 (109); corporatieve staat of maatschappij 4 (5); ordening enz. 50 (70); grondwet en grondwetsherziening 5 (3); democratie 8 (9); drukpersvrijheid 9 (19); parlementaire stelsel 16 (25); kiesrecht en verkiezing 20 (32); crisis- en crisiswetgeving 8 (48); monetaire politiek 53 (60); gezag en gezagshandhaving 15 (17); Indië 24 (23); onderwijs 29 (25); jeugdbeweging 11 (13); schoolhygiëne 9 (10); vredesvraagstuk, defensie enz. 48 (37); S.G.P. 14 (19); S.D.A.P. 13 (10); C.D.U. 99 (129); andere partijen 29 (23); partijwezen in het algemeen 7 (8); sociale quaestie 15 (22); staatspensioen en sociale verzekering 42 (27); werkloosheid 11 (24); salarissen en loonen 7 (11); socialisatie, plan van den arbeid 147; middenstand 10 (5); financiën 12 (58); politiek buitenland 18 (7); rassenvraagstuk en eugenetiek 8 (10); strafrecht 6 (3); vrouwenquaestie 5 (12); lijkverbranding 9 (11); vakvereeningen 6 (7); Kon. Huis 26 (7); journalistiek 6 (5); Volkenbond 30; pol. toestand en Kabinet-Colijn 35 en diverse onderwerpen 1065.

De uitgezonden lektuur kwam in het algemeen tijdig weer terug. In sommige gevallen moesten echter herhaalde, soms zeer dringende, aanmaningen gezonden worden, hetgeen veel extra arbeid vordert en boven-

dien de vlotte lectuurverstrekking belemmert. Daarom doen we op allen, die van de bibliotheek der Dr. A. Kuypersstichting gebruik maken, een dringend beroep, de gezonden lectuur niet langer dan strikt noodig onder zich te houden en voor zorgvuldige terugzending zorg te dragen.

De — gelukkig niet heel talrijke — personen, die ondanks alle aanmaningen in gebreke bleven de ontvangen lectuur weer terug te zenden en zelfs nalieten de aanschaffingskosten van nieuwe exemplaren te vergoeden zijn uiteraard van het verder gebruik der bibliotheek uitgesloten.

Voorlichting en advies.

Gelijk gewoonlijk, was het aantal aanvragen om advies en inlichtingen vooral gedurende de eerste en laatste maanden van het jaar vrij aanzienlijk.

Hier moge volgen een overzicht, waarin de uitgezonden adviesbrieven eenigermate onderwerps-gewijze zijn gegroepeerd. Deze onderwerpen zijn: ambtenaren 15; arbeidsbemiddeling en werkloosheid 38; armenzorg 9; annexatie 3; a.r. partij 9; a.r. politiek 10; arbeidsloon 4; belastingen (gemeente, rijk, bankgeheim e. d.) 10; begraafwet en lijkverbranding 4; bioscoop 3; burgerlijk recht (huwelijk, eigendom e. d.) 8; bedrijfsorganisatie (ordening, plan van den arbeid e. d.) 9; biografie 7; brandweer 1; calvinisme 1; C.D.U. 8; coalitie 2; crisis en crisismaatregelen 7; communisme 1; conscientiebezwaren 2; coöperatie 1; drankwet 3; dansverbod 1; defensie 2; economie 1; emigratie 1; fascisme en nationaal-socialisme 7; gemeentefinanciën 9; gemeentepolitiek 15; gemeentewet 23; gezondheidswet 1; grondwet 5; huisarbeid 1; industrialisatie 1; journalistiek 1; kapitalisme 1; kiesrecht en verkiezingen 14; kerk en staat 5; kermis 5; koloniën 2; Koninklijk Huis 8; Dr. A. Kuypersstichting 5; kindertoeslag 6; landarbeiderswet 1; loterijwet 3; middenstand 4; neomalthusianisme 4; monetaire politiek 3; onderwijs algemeen 4; idem voorbereidend lager 4; idem lager 14; idem middelbaar 1; idem vak- 2; idem hooger 2; politiek Nederland 3; idem antirevolutionair 10; politieke partijen (diverse) 3; politie 3; pachtquaestie 3; parlement 1; publiek gebed 2; publieke gemakkelijkheden 1; rassenquaestie 1; recht van opstand 2; rechterlijke macht 3; burgerwacht (ook B.V.L.) 2; S.D.A.P. 3; staatsrecht buitenland 3; staatspensioen 3; statistiek 2; schoolvoeding en -kleding 5; schoolartsen 3; S.G.P. 3; sociale verzekering 7; sport 1; vlag 2; vaste lasten ontwerp 1; verkeer (autobus, binnenvaart e. a.) 4; vereeniging en vergadering 4; vleeschkeuringswet 1; volkenrecht 1; vaccinatie 1; waterleiding 2; woningwet (ook uitbreidingsplan) 15; winkelsluitingswet 5; wethouders 6; waterstaat 1; zending 2; ziekwet 4; ziekenfondsen 2; zondagsquaestie 30; zwem- en badinrichtingen 10.

Wetenschappelijke studie.

De langdurige onderhandelingen inzake de voortzetting van de publi-

catie van de correspondentie Mr. GROEN VAN PRINSTERER — van welke correspondentie tot dusver pas één deel in 's Rijks geschiedkundige publicatiën verschenen is — hebben tenslotte tot een zoodanig resultaat gevoerd, dat de voortzetting dezer uitgave niet alleen contractueel verzekerd is, maar dat bovendien de omvang van deze publicatie nog wat grooter zal worden dan aanvankelijk de bedoeling was.

Naast het reeds verschenen eerste deel der brieven, bevattende de correspondentie tot omstreeks 1833, zal een afzonderlijk deel bestemd worden voor de bescheiden, terwijl de brieven van na 1833 in drie deelen, elk van circa 700 bladzijden (aanvankelijk was gedacht aan twee deelen), worden opgenomen.

De uitbreiding der publicatie zal vooral ten goede komen aan de correspondentie uit de laatste decenniën (1848—1876) van het staatkundig optreden van den antirevolutionairen staatsman; hetgeen juist daarom van zoo groote beteekenis is, wijl in die periode het belangrijkste deel van den schoolstrijd, het ontstaan der coalitie en het opkomen van het moderne partijwezen valt.

Voorts is ook, dank zij den door de Dr. A. Kuypersche stichting toegezegden steun, bereikt, dat de verschijning van het complete werk, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, binnen een niet al te groot aantal jaren verzekerd is en dat in den loop van 1937 de correspondentie tusschen Mr. GROEN VAN PRINSTERER en Dr. A. KUYPER als afzonderlijke uitgave het licht zal zien.

De studie betreffende de staats- en kerkleer van THOMAS VAN AQUINO, waarvan in het vorig jaarverslag sprake was, werd goeddeels voltooid, zoodat eerlang het resultaat daarvan mag worden tegemoetgezien.

Het historisch onderzoek betreffende den staatkundigen en maatschappelijke invloed van het Calvinisme in de 17e eeuw moest echter worden onderbroken, omdat den leider van dit onderzoek tijdelijk de assistentie ontviel welke hem tot dusver de noodige medewerking had verleend.

Prof. DOOYEWEERD voltooide het derde deel van zijn werk over de wijsbegeerte der wetsidee. Dit deel zag in den loop van 1936 het licht. Daarmede is dit gedeelte van den omvangrijken arbeid van genoemden hoogleeraar, welke arbeid ook voor de nadere wetenschappelijke fundering van de antirevolutionaire staatsleer van groote beteekenis kan blijken, ten einde gebracht.

Kuypersherdenking.

Met het oog op den honderdsten herdenkdag van de geboorte van Dr. A. KUYPER op 29 October 1937 werd eind 1936 op uitnodiging van den Raad van Beheer der Stichting in het leven geroepen een herdenkingscomité, hetwelk als volgt werd samengesteld: Dr. H. COLIJN, voorzitter; J. J. C. VAN DIJK, directeur van de Vereen. voor H. O. op G. G., 2e voorzitter; F. L. VAN DE BOM, voorzitter van de Chr. Werkgeversvereniging; P. A. COLIJN, vice-voorzitter van het Verband van

Vereenigingen van A. R. Gemeentebestuurders in Nederland; R. COELANDER, secr.-penningm. van den Bond van Geref. Mannenvereenigingen in Nederland; Mr. G. A. DIEPENHORST, voorzitter van het Verband van A. R. Propagandaclubs; Prof. Mr. P. A. DIEPENHORST, voorzitter van den Chr. Boeren- en Tuindersbond; Prof. Dr. K. DIJK, voorzitter van den Bond van J.V. op G.G.; M. GRASHOFF, voorzitter van de Geref. Jeugdorganisaties; Mr. J. J. HANGELBROEK, secretaris van den Schoolraad van de Scholen met den Bijbel; Dr. L. W. KUILMAN, vertegenwoordiger van de Chr. Staatkundige Partij in N. I.; Mejuffrouw M. PARMENTIER, voorzitster van den Bond van M. V. op G. G.; Prof. Mr. V. H. RUTGERS, voorzitter van de Vereeniging voor Chr. Middelbaar en Voorber. Hooger Onderwijs; W. G. SCHEERES, voorzitter van den Bond van Chr. Handeldr. en Industr. Middenstandsvereenigingen; Dr. L. W. G. SCHOLTEN, voorzitter van de A. R. J. A.; J. SCHOUTEN, tijdelijk voorzitter van het Centraal Comité van A. R. Kiesvereenigingen; C. SMEENK, voorzitter van Patrimonium; A. STAPELKAMP, voorzitter van het Chr. Nat. Vakverbond; Prof. Dr. J. WATERINK, Rector Magnificus der Vrije Universiteit. Als secretaris-penningmeester van dit Comité fungeert de directeur der Dr. A. Kuyperstichting.

Tot de plannen van dit Comité behoort het beleggen van een algemeene herdenkingssamenkomst te Amsterdam op 29 October 1937, terwijl voorts waarschijnlijk een Gedenkboek verschijnen zal en een tentoonstelling, gewijd aan het leven en den arbeid van Dr. KUYPER, te Amsterdam zal worden gehouden.

Contact met andere organisaties:

In verschillend opzicht onderhield de Dr. A. Kuyperstichting een nauwe relatie met verwante organisaties.

Als zoodanige organisatie kan vanzelfsprekend allereerst genoemd worden het Centraal Comité van A. R. Kiesvereenigingen en de verschillende daarbij aangesloten vereenigingen.

Doch ook met andere organisaties, als de A. R. J. A. en Propagandaclubs, de jeugdvereenigingen en de organisatie van Antirevolutionaire gemeentebestuurders werden op verschillende wijze relaties onderhouden. Wat laatstgenoemde organisatie betreft, met name ook doordat het bureau der Dr. A. Kuyperstichting medewerking verleende aan het maandschrift „De Magistratuur” en hierdoor harerzijds deze organisatie steunde, maar wederkeerig, meer dan anders het geval was, op de hoogte bleef van hetgeen er in de kringen van antirevolutionaire gemeentebestuurders leeft.

Propagandalectuur:

In verband met de krachtige maatregelen van het Centraal Comité ter voorziening in een uitgebreide schriftelijke propaganda werd in 1936 door de Dr. A. Kuyperstichting geen propagandalectuur beschikbaar gesteld.

Het is uiteraard uit organisatorisch oogpunt ongewenscht, dat twee centrale instanties zich — zij het ook in overleg met elkander — met deze zaak bezig houden. En wijl nu ook de tijdelijke voorzitter van het Centraal Comité de voorkeur bleek te geven aan een propaganda-actie, welke uitsluitend van het Centraal Comité en de andere partijorganen uitgaat, was er voor de Dr. A. Kuypersstichting, wier arbeidssfeer trouwens ook zonder deelneming aan de propaganda-actie reeds ruim genoeg is, alle aanleiding om zich van deze zaak te onthouden.

Tijdschrift der Dr. A. Kuypersstichting.

Het tijdschrift der Dr. A. Kuypersstichting verscheen als gewoonlijk van maand tot maand en, wat aangaat de driemaandelijksche afleveringen, telkens aan het einde van een kwartaal.

Het aantal betalende abonnementen bleef dalende. Het aantal dier abonnementen liep, voor wat betreft de kwartaaluitgave terug met per saldo 28, terwijl de teruggang bij de maanduitgave 32 bedroeg. Eind 1936 was derhalve het aantal betaalde abonnementen resp. 980 (maandeditie) en 368 (kwartaaleditie).

Deze gang van zaken vindt ten deele zijn oorzaak in de crisis; maar ten deele ook in onbekendheid met het tijdschrift. Met het oog daarop is reeds in gereedheid gebracht een uitvoerig alphabetisch register der in dit tijdschrift behandelde onderwerpen betreffende twaalf jaargangen.

De bedoeling is een gedrukt exemplaar van dit register, vergezeld van een proefnummer te doen toekomen aan alle vereenigingen op politiek en maatschappelijk gebied, van wie belangstelling voor het tijdschrift en voor den verderen arbeid der Dr. A. Kuypersstichting mag worden verwacht. En wanneer daarmee gepaard gaat eenige annonceering en aanbeveling van het tijdschrift in de pers mag van een dergelijke, uiteraard nogal kostbare actie een behoorlijk resultaat worden verwacht.

Van de medewerkers aan het tijdschrift ontvielen ons de heeren Mr. LIETAERT PEERBOLTE en Dr. J. C. RULLMANN. Hun overlijden maakte een einde aan een werkzaam leven, hetwelk ook aan *Antirevolutionaire Staatskunde* menige bijdrage van blijvende waarde schonk. Overigens onderging de kring van redactieleden en medewerkers geen wijziging.

Wat aangaat den inhoud van den afgelopen jaargang vestigen we de aandacht op enkele belangrijke onderwerpen, die werden behandeld.

In de maanduitgaven verschenen uitvoerige bijdragen over de souvereiniteit in eigen kring, de staatsleer van STAHL, de corporatieve idee en het ordeningsvraagstuk, den tegenwoordigen politieken toestand, het staatsabsolutisme in het Romeinsche rijk, het recht van vereeniging en vergadering, de toekomstige regeling van de Wieringermeer, de middenstands-politiek, de vestigingswet, de Spaansche burgeroorlog, de financiële verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten, speciaal met betrekking tot het werkloosheidsvraagstuk e.a.

Van de bijdragen, verschenen in de kwartaaluitgave, noemen we onder

andere de voortzetting van de studie van Ds. H. BERGEMA over het rassenvraagstuk in Nederl. Indië, de artikelen van Prof. Dr. J. SEVERIJN over de ethiek van BRUNNER, de bijdrage van Dr. H. J. SMIT over OLIVIER CROMWELL, zijn staatsopvatting en dictatuur, die van Dr. J. C. H. DE PATER over J. P. COEN en het calvinisme van zijn tijd, die van Dr. J. A. H. J. S. BRUINS SLOT over GLADSTONE en van Drs. H. SMITS-KAMP over GROEN VAN PRINSTERER en de politiek van BISMARCK en — last not least — de studie van Mr. F. BOESSENKOOL over de staatsleer van THOMAS VAN AQUINO.

NOTEBOOM

Directeur.

's-Gravenhage, April 1937.

Balans der Dr. A. Kuypers

ACTIEF :

't Kuypershuis	f	1.—	
Huis Dr. Kuypersstraat no. 3.	-	1.—	
Meubilair	f	262.55	
Afschrijving	-	261.55	
			- 1.—
Bibliotheek	f	1328.11	
Afschrijving	-	1327.11	
			- 1.—
Effecten			- 298700.—
Leeningen (waarborgsommen	f	249072.66	
aan Scholen (hypotheeken	-	134205.—	
			- 383277.66
Hypotheeken aan particulieren			- 311230.—
Amsterdamsche Bank			- 37822.79
Postchèque- en girodienst			- 13597.58
Kas 't Kuypershuis			- 330.65
Debiteuren			- 19718.72
Interest			- 7231.23
			<u>f 1071912.63</u>

Exploitatierekening der Dr. A. Kuypers

Salarissen	f	18088.66
Bibliotheek (afschrijving)	-	1327.11
Bindwerk	-	579.34
Abonnementen	-	959.22
Kosten wetensch. studie	-	6567.33
Meubilair (afschrijving)	-	261.55
Huish. onkosten	-	1685.61
Onderhoudskosten	-	1406.92
Algemeene onkosten	-	226.86
Belastingen	-	3267.03
Assurantiën	-	148.45
Kantoorbehoeften	-	820.72
Porti, telegraaf, telefoon	-	735.41
Verlichting, verwarming, waterleiding	-	730.64
Reis- en verblijfkosten	-	175.11
Propaganda	-	2002.35
Pensioenpremie en soc. verzekering	-	970.06
Correspondentschappen	-	103.90
Voordeelig saldo	-	6361.34
		<u>f 46417.61</u>

Stichting per 31 December 1936

PASSIEF :

Kapitaal	f 1002572.18
Reserve (algemeen)	f 59053.33
Reserve voor koersverschillen	- 7061.11
	<hr/>
	- 66114.44
Crediteuren	- 3226.01

f 1071912.63

Stichting over het jaar 1936

Interest	f 45514.91
Huren	- 880.—
Diversen	- 22.70

f 46417.61

De Commissie, benoemd door den Raad van Beheer der Dr. Abraham Kuypersstichting om overeenkomstig art. 15 van het Huishoudelijk Reglement van dien Raad advies uit te brengen over de rekening en verantwoording van den heer Penningmeester, heeft de eer te rapporteeren:

ten eerste, dat zij de balans en exploitatierekening met totaaltellingen van resp. f 1.071.912,63 en f 46.417,61, gedateerd 29 Mei 1937 en geteekend door den Penningmeester, heeft vergeleken met de boekhouding, de daarop betrekking hebbende bescheiden ten deele heeft gecontroleerd en heeft bevonden, dat de cijfers van de balans en exploitatierekening overeenkomen met de boekhouding en de geraadpleegde bescheiden, en dat de boekhouding zeer nauwgezet en overzichtelijk is gevoerd;

ten tweede, dat zij er zich van overtuigd heeft, dat de in de balans opgenomen effecten voor een waarde van f 298.700 aanwezig waren in de safe bij de Amsterdamsche Bank te 's Gravenhage. Bij dit onderzoek bleek voorts, dat in gemelde safe mede aanwezig waren de stukken betrekking hebbende op de uitstaande leeningen voor waarborgsommen aan scholen, hypotheeken aan scholen en aan particulieren, onderscheidenlijk ten bedrage van f 249.072,66, f 134.205.— en f 311.230.—.

Aanwezigen in orde werden bevonden de acten van genoemde leeningen en hypotheeken, alsmede de bijbehorende stukken als borderel, assurantiepolis en de verklaring, bedoeld in art. 297 W. v. K.

De reserve voor koersverschillen bedraagt f 7.061,11, terwijl de algemeene reserve kon worden opgevoerd tot f 59.053,33. Hiermede is een niet overbodig tegenwicht verkregen tegen de risico's, wier mogelijkheidsomvang niet moet worden onderschat.

De Commissie adviseert de rekening en verantwoording van den Penningmeester, onder bijzondere erkentelijkheid voor het door hem gevoerde beheer, goed te keuren.

w. g. H. BOTTERWEG
 „ J. BEELAERTS VAN BLOKLAND
 „ J. A. J. JANSEN MANESCHIJN

's-Gravenhage, 14 Juni 1937.